

فصل ۴: نواحی سیاسی

درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی

الف) درست یا نادرست بودن عبارت های زیر را مشخص کنید: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

- ۸۶- منظور از سازه انسانی، جمعیت و روابط اجتماعی بین آنها است. صحیح غلط
- ۸۷- هر کشور مستقل که نظام حکومتی مستقلی دارد، یک ناحیه سیاسی فراملی محسوب می شود. صحیح غلط
- ۸۸- اتحادیه اروپا جزء ناحیه سیاسی ویژه می باشد. صحیح غلط
- ۸۹- ناحیه سیاسی ویژه ناحیه ای است که نظام مدیریت مخصوص به خود را دارد. صحیح غلط
- ۹۰- مناطق آزاد تجاری جزء ناحیه سیاسی ویژه محسوب می شود. صحیح غلط
- ۹۱- هر ناحیه سیاسی، مرز و قلمرویی دارد که محل تمرکز قدرت سیاسی است. صحیح غلط
- ۹۲- شبه جزیره کریمه در شمال دریای سیاه و شرق اوکراین واقع شده است. صحیح غلط
- ۹۳- شبه جزیره کریمه تا پیش از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی بخشی از خاک کراوسی محسوب می شد. صحیح غلط
- ۹۴- تونل مانس بین کشور فرانسه و انگلیس احداث شده است. صحیح غلط
- ۹۵- از ویژگی های ایدئولوژی سوسیالیستی، دو قطبی شدن شهرها می باشد. صحیح غلط

ب) عبارت های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

- ۹۶- هر کشور مستقل که نظام حکومتی ... **مستقلی** ... دارد یک ناحیه سیاسی ملی محسوب می شود.
- ۹۷- کشورهای عضو اتحادیه اروپا با هم متحده بوده و پذیرفتند که از نظام ... **مدیریت مشترکی** ... تبعیت کنند.
- ۹۸- اغلب کشورهای اتحادیه اروپا، ... **یورو** ... را به عنوان واحد پول مشترک پذیرفته اند.
- ۹۹- ناحیه ای که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد، ناحیه سیاسی ... **ویژه** ... می گویند.
- ۱۰۰- همه نواحی سیاسی دارای سه رکن، قلمرو و فضای جغرافیایی، ... **سازه انسانی** ... و نظام مدیریت می باشد.
- ۱۰۱- دو قطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه نشین و فقیرنشین از ویژگی های ایدئولوژی نظام ... **سرمایه داری** ... است.

پ) سوالات جور کردنی:

- ۱۰۲- در ارتباط با وظایف نظام مدیریت مدرسه موارد سمت راست را به سمت چپ وصل کنید.
- الف) هوشمندسازی مدرسه ۳
- ب) تنظیم رابطه بین دانش آموزان با کارکنان مدرسه ۲
- ج) ارتباط با آموزش و پرورش ناحیه ۱
- ۱- تنظیم امور مدرسه با خارج از آن
- ۲- تنظیم روابط سازه انسانی
- ۳- تنظیم امور فضا

ج) گزینه صحیح را انتخاب کنید: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

- ۱۰۳- مناطق آزاد تجاری جزء کدام نواحی سیاسی محسوب می شوند؟
- الف) ملی **ب) ویژه** ج) فراملی د) فروملی
- ۱۰۴- استقلال محدود یک واحد سیاسی در اداره امور داخل کشور از ویژگی های کدام نواحی سیاسی است؟
- الف) فراملی **ب) فروملی** ج) ویژه د) ملی
- ۱۰۵- نواحی خودمختار کردستان، نخجوان و هنگ گنگ به ترتیب در کدام کشورها قرار دارند؟
- الف) چین - عراق - ارمنستان **ب) تایلوان - آذربایجان - چین** ج) عراق - هند - چین **د) عراق - آذربایجان - چین**
- ۱۰۶- به ترتیب شهرستان - کشور - مناطق آزاد تجاری جزء کدام نواحی سیاسی می باشند؟
- الف) فراملی - فروملی - ویژه **ب) فروملی - ملی - فراملی** ج) فروملی - ملی - ویژه د) ملی - فراملی - ویژه
- ۱۰۷- به ترتیب کشور ایران - ناحیه خودمختار نخجوان - اتحادیه اروپا جزء کدام دسته از نواحی سیاسی می باشند؟
- الف) ملی - فروملی - فراملی **ب) ملی - ویژه - فراملی** ج) فروملی - فراملی - ویژه د) فراملی - فروملی - ویژه

د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

- ۱۰۸- منظور از سازه (ساختار) انسانی چیست؟ (۰/۵)

پاسخ: منظور جمعیت و روابط اجتماعی بین افراد است.

۱۰۹- نواحی سیاسی بر چه اساسی تقسیم بندی می شوند؟ (۰/۵)

پاسخ: با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که یک فضای جغرافیایی را اداره می کند.

۱۱۰- منظور از ناحیه سیاسی فراملی (منطقه ای) چیست؟ یک مثال بزنید. (۰/۷۵)

پاسخ: عبارت است از چند کشور که تحت اداره یک نظام مدیریت منطقه ای قرار گرفته اند. مانند اتحادیه اروپا.

۱۱۱- کشورهای عضو اتحادیه اروپا برای تحقق مدیریت مشترک چه تصمیماتی را اتخاذ کردند؟ (۰/۵)

پاسخ: روسایی را برای شورا و مجلس قانون گذاری اروپا، بانک مرکزی اروپا و نظایر آن انتخاب می کنند.

۱۱۲- ناحیه سیاسی که نظام مدیریت مخصوص به خود را دارد را چه می نامند؟

پاسخ: ناحیه سیاسی ویژه.

۱۱۳- از جمله نواحی سیاسی ویژه، کدام نواحی می باشند؟

پاسخ: نواحی خودمختار و مناطق آزاد تجاری.

۱۱۴- با توجه به نقشه پاسخ دهید.

الف) نام ناحیه خودمختار را بنویسید. (۰/۲۵) پاسخ: ناحیه خودمختار نخجوان

ب) نواحی خودمختار در چه اموری تابع حکومت مرکزی هستند؟ (۰/۵) پاسخ: در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی هستند.

۱۱۵- دو نمونه از نواحی خودمختار جهان را نام ببرید. (۰/۵)

پاسخ: بندر هنگ کنگ در چین - کردستان در عراق.

۱۱۶- مهم ترین ویژگی کانون ناحیه سیاسی چیست؟ (۰/۵)

پاسخ: محل تمرکز قدرت سیاسی است و قدرت سیاسی از آن نقطه در سطح ناحیه سیاسی اعمال می شود.

۱۱۷- دو نمونه از کانون های نواحی سیاسی را نام ببرید.

پاسخ: پایتخت ها، مراکز ایالت ها و استان ها.

۱۱۸- کشورهای سلطه گر، برای کنترل منطقه خلیج فارس از چه راهکارهایی استفاده می کنند؟ (۰/۵)

پاسخ: با ایجاد پایگاه های نظامی و نفوذ در کشورهای اطاف خلیج فارس.

۱۱۹- علت تقسیم فضای جغرافیایی به واحدهای کوچک تر چیست؟ (۰/۵)

پاسخ: برای اداره بهتر امور.

۱۲۰- حد اعمال اراده سیاسی یک حکومت کدام است؟ (۰/۲۵)

پاسخ: مرز ناحیه سیاسی.

۱۲۱- مطالعه نواحی سیاسی از موضوعات کدام شاخه جغرافیا است؟ (۰/۵)

پاسخ: جغرافیای سیاسی.

۱۲۲- چرا جغرافیای سیاسی علم روابط متقابل جغرافیا و سیاست است؟ (۰/۵)

پاسخ: زیرا پیامدهای تاثیر این دو بر یکدیگر را تحلیل می کند.

و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید

۱۲۳- سه رکن اصلی مدرسه را بنویسید. (۰/۷۵)

پاسخ: فضا و قلمرو جغرافیایی، سازه یا ساختار انسانی و نظام مدیریت.

۱۲۴- سه وظیفه مهم نظام مدیریت مدرسه در جهت رسیدن به اهداف آن کدام اند؟ (۰/۷۵)

پاسخ: الف) تنظیم امور فضا ب) تنظیم روابط سازه انسانی ج) تنظیم امور مدرسه با خارج از آن.

۱۲۵- هر یک از مثال های زیر به کدام یک از وظایف نظام مدیریت مدرسه اشاره دارد؟ (۱)

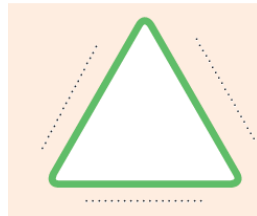
الف) دیوار کثی مناسب در مدرسه: ... تنظیم امور فضا ...

ب) نظارت بر روابط بین دانش آموزان: ... تنظیم روابط سازه انسانی ...

ج) ارتباط با خانواده های دانش آموزان: ... تنظیم امور مدرسه با خارج از آن ...

د) نصب در برای ورود و خروج ایمن: ... تنظیم امور فضا ...

۱۲۶- در نمودار زیر سه رکن هر ناحیه سیاسی را بنویسید. (۰/۷۵)

پاسخ: قلمرو و فضای جغرافیایی، سازه یا ساختار انسانی و نظام مدیریت.

۱۲۷- «ناحیه سیاسی» را تعریف کنید. (۰/۷۵)

پاسخ: ناحیه سیاسی به بخشی از زمین گفته می شود که تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی باشد.

۱۲۸- مدیریت سیاسی و اداره فضای جغرافیایی یک ناحیه سیاسی چگونه صورت می گیرد؟ (۱)

پاسخ: مدیریت یک ناحیه سیاسی ممکن است متعلق به یک فرد، یک نهاد، یک سازمان، شورا یا حکومت باشد که اداره آن را برعهده گرفته است.

۱۲۹- منظور از قلمرو ناحیه سیاسی کجاست؟ (۱)

پاسخ: قلمرو یک ناحیه سیاسی می تواند یک روستا، یک شهر، یک استان، یک کشور و حتی ناحیه وسیعی فراتر از یک کشور باشد.

۱۳۰- انواع نواحی سیاسی را نام ببرید. (۱)

پاسخ: الف) ناحیه سیاسی فروملی ب) ناحیه سیاسی ملی ج) ناحیه سیاسی فراملی (منطقه ای) د) ناحیه سیاسی ویژه

۱۳۱- برای هر کدام از نواحی سیاسی زیر یک مثال بنویسید. (۱)

الف) ناحیه سیاسی فروملی: ... شهرستان ...

ب) ناحیه سیاسی ملی: ... کشور ایران ...

ج) ناحیه سیاسی ویژه: ... مناطق آزاد تجاری ...

د) ناحیه سیاسی فراملی: ... اتحادیه اروپا ...

۱۳۲- هریک از مناطق زیر جزء کدام یک از انواع نواحی سیاسی محسوب می شوند؟ (۱)

الف) شهرستان طیس: ... ناحیه سیاسی فروملی ...

ب) کشور آلمان: ... ناحیه سیاسی ملی ...

ج) اتحادیه اروپا: ... ناحیه سیاسی فراملی ...

د) نواحی خودمختار: ... ناحیه سیاسی ویژه ...

۱۳۳- ناحیه سیاسی فروملی شامل کدام واحدهای جغرافیایی است؟ (۱/۲۵)

پاسخ: یک واحد جغرافیایی مانند روستا، شهر، بخش، شهرستان و استان است.

۱۳۴- ناحیه سیاسی فروملی تحت مدیریت هایی اداره می شوند؟ (۱/۲۵)

پاسخ: تحت مدیریت دهرداری، شهرداری، بخشداری، فرمانداری و استانداری قرار دارد.

۱۳۵- در ارتباط با اتحادیه اروپا پاسخ دهید:

الف) از چند کشور اروپایی تشکیل شده است؟ (۰/۲۵) پاسخ: ۲۷ کشور.

ب) در چه زمینه هایی از اصول و شیوه های مشترکی پیروی می کنند؟ (۱)

پاسخ: در امور سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط زیست و نظایر آن.

ج) برای رفت و آمد، تحصیل و سرمایه گذاری مردم کشورهای عضو چه اقداماتی صورت گرفته است؟ (۰/۷۵)

پاسخ: اخذ روادید (ویزا) بین این کشورها لغو شده است و افراد می توانند بر طبق پیمان «شنگن» آزادانه و بدون نیاز به روادید به این کشورها، سفر کنند.

۱۳۶- دلیل لغو اخذ روادید (ویزا) بین کشورهای عضو اتحادیه اروپا چیست؟ (۰/۷۵)

پاسخ: برای تسهیل رفت و آمد مردم به برخی کشورهای عضو به منظور زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه گذاری اخذ روادید لغو شده است.

۱۳۷- نواحی خودمختار به چه مناطقی اطلاق می شود؟ (۱)

پاسخ: نواحی خودمختار به استان ها یا ایالت هایی گفته می شود که به دلیل شرایط قومی و مذهبی و نظایر آن از استقلال محدودی برخوردارند و به عبارت دیگر، خودمختاری، استقلال محدود یک واحد سیاسی در اداره امور خود در داخل یک کشور است.

۱۳۸- از کادر زیر پاسخ مناسب را برای جمله های زیر انتخاب کنید. (۰/۷۵)

مرز ناحیه سیاسی - کانون ناحیه سیاسی - فضای جغرافیایی ناحیه سیاسی - جغرافیای سیاسی

الف) محل تمرکز قدرت سیاسی پاسخ: ... کانون ناحیه سیاسی ...

ب) حد اعمال اراده سیاسی یک نظام مدیریت یا حکومت پاسخ ... مرز ناحیه سیاسی ...

ج) تقسیم کشور ایران به استان، شهرستان و پاسخ: ... فضای جغرافیایی ناحیه سیاسی ...

۱۳۹- عنوان جغرافیای سیاسی، از چه عناصری ترکیب شده است و علت ترکیب این عناصر چیست؟ (۱/۲۵)

پاسخ: از دو عنصر «جغرافیا» و «سیاست» ترکیب شده است. زیرا جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی، تاثیر می گذارد و برعکس، سیاست و تصمیم گیری های سیاسی نیز روی فضای جغرافیایی اثر می گذارند و آنها را تغییر می دهند.

۱۴۰- چرا جغرافیا و سیاست دو عنصر اصلی در جغرافیای سیاسی هستند؟ (۱)

پاسخ: زیرا جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی، تاثیر می گذارد و برعکس، سیاست و تصمیم گیری های سیاسی نیز روی فضای جغرافیایی اثر می گذارند و آنها را تغییر می دهند.

۱۴۱- هر یک از مثال های زیر گویای کدام رابطه بین جغرافیا و سیاست است؟ (۱/۵)

الف) اجرای محدوده طرح ترافیک زوج و فرد توسط شورای ترافیک استان خراسان رضوی:

پاسخ: تاثیر تصمیم گیری های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیایی آن ناحیه.

ب) افتتاح تونل مانش در سال ۱۹۹۴ میلادی:

پاسخ: تاثیر توافق ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومت ها بر فضای جغرافیایی.

ج) ایجاد پایگاه های نظامی و نفوذ در کشورهای اطراف خلیج فارس توسط کشورهای سلطه گر:

پاسخ: تاثیر فضای جغرافیایی بر سیاست های جهانی و کشمکش بین حکومت ها.

۱۴۲- برای هر کدام از موارد زیر یک مثال بزنید. (۱/۵)

الف) تاثیر تصمیم گیری های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیایی آن ناحیه:

پاسخ: مانند اجرا و طراحی محدوده طرح ترافیک زوج و فرد توسط شورای ترافیک استان خراسان رضوی و سازمان حمل و نقل شهرداری مشهد.

ب) تاثیر توافق ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومت ها بر فضای جغرافیایی:

پاسخ: مانند تصمیم و توافق حکومت های انگلستان و فرانسه طی قراردادی مشترک برای احداث تونل مانش.

ج) تاثیر فضای جغرافیایی بر کشمکش بین حکومت ها:

پاسخ: مانند رقابت کشورهای سلطه گر برای کنترل منطقه خلیج فارس یا کشمکش بین اوکراین و روسیه با دخالت امریکا بر سر شبه جزیره کریمه.

۱۴۳- دلایل اهمیت منطقه خلیج فارس را بنویسید. (۱)

پاسخ: زیرا این منطقه در حال حاضر مهم ترین انبار نفت جهان است و کشورهای عمده صادر کننده نفت در این منطقه واقع اند. وجود آبراهه مهمی چون تنگه هرمز و دسترسی به آب های آزاد اقیانوس ها از طریق آن، اهمیت خاصی به این منطقه داده است.

۱۴۴- در ارتباط با شبه جزیره کریمه پاسخ دهید.

الف) در کجا واقع شده است؟ (۰/۵) پاسخ: در شمال دریای سیاه و جنوب اوکراین

ب) علت اهمیت این منطقه چیست؟ (۰/۷۵) پاسخ: این شبه جزیره که یک منطقه گردشگری و کشاورزی نیز است، موقعیت جغرافیایی مهمی دارد.

ج) چه زمانی بخشی از خاک اوکراین بوده است؟ (۰/۵) پاسخ: تا پیش از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی بخشی از خاک اوکراین محسوب می شد.

د) چگونه به خاک روسیه پیوست؟ (۰/۵) پاسخ: مردم کریمه در یک همه پرسی خواهان الحاق (پیوستن) جمهوری خودمختار کریمه به روسیه شدند.

و) چرا دولت های غربی مخالف پیوستن شبه جزیره کریمه به روسیه هستند؟ (۰/۷۵)

پاسخ: دولت های غربی معتقدند که تسلط بر منطقه کریمه، فرمانروایی بر دریای سیاه و منطقه اوراسیاست.

۱۴۵- دلایل اهمیت تونل مانش را بنویسید. (۰/۷۵)

پاسخ: انگلستان را که از قاره اروپا جدا مانده بود، به آن قاره متصل کرده است. سفر مردم به دو کشور فرانسه و انگلستان را نیز از طریق قطار به یکدیگر آسان نموده و به این ترتیب، روابط اقتصادی و تجاری بین این کشور با قاره اروپا تسهیل شده است.

۱۴۶- با توجه به رابطه بین جغرافیا و سیاست بررسی کنید در اثر چه عواملی ممکن است توزیع امکانات مناسب و عادلانه یا به دور از عدالت باشد؟ (۱)

پاسخ: سیاست ها و تصمیماتی که حکومت یک کشور در زمینه اقتصاد، اشتغال و توزیع درآمد اتخاذ می کند و همچنین نوع برنامه ریزی و بودجه ای که به نواحی مختلف کشور (شهر، روستا، استان و...) اختصاص می دهد، بر توزیع امکانات و تجهیزات در نواحی مختلف اثر می گذارد و چشم اندازها و فضاهای جغرافیایی متفاوتی ایجاد می کند.

۱۴۷- با ذکر مثال هایی، تاثیر ایدئولوژی حکومت ها بر فضای جغرافیایی را بررسی کنید. (دومورد) (۱)

پاسخ: الف) دو قطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه نشین و مناطق فقیر نشین از ویژگی های ایدئولوژی سرمایه داری است.

ب) ایجاد پارک مخصوص بانوان که تجلی ایدئولوژی اسلامی و توجه به ارزش های دینی در حکومت اسلامی است.

۱۴۸- در فضاهای شهری کدام کشورها، بلوک های مسکونی یک دست فراوان مشاهده می شود؟ دلیل این امر چیست؟ (۱/۲۵)

پاسخ: در کشورهای اروپای شرقی و اتحاد شوروی سابق، زیرا ایدئولوژی سوسیالیستی با مالکیت خصوصی مخالف است و بر تساوی و برابری تاکید می کند. از این رو، در فضاهای شهری این کشورها بلوک های مسکونی یک دست و هم شکل که نمای یکسان دارند، فراوان مشاهده می شود.

۱۴۹- «جغرافیای سیاسی» را تعریف کنید. (۱)

پاسخ: جغرافیای سیاسی علم مطالعه کنش های متقابل جغرافیا و سیاست است و پیامدهای تاثیر این دو بر یکدیگر را تحلیل می کند.